

Motion till riksdagen 2018/19:2595

av Jan Björklund m.fl. (L)

Liberala reformer för en dynamisk och fri arbetsmarknad

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra turordningsreglerna i LAS så att kompetens premieras i stället för anställningstid och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undantaget i turordningslistan bör utvidgas till att omfatta upp till fem personer för företag med upp till 49 anställda och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att provanställning bör förlängas från sex till tolv månader och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra lex Laval och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kravet på kollektivavtal avseende yrkesintroduktionsanställningar bör tas bort och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kravet på kollektivavtal eller motsvarande avseende nystartsjobb bör tas bort och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rutinerna för lönestöden bör ses över för att företag inte ska överbelastas med byråkrati och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tidigarelägga nyanlända kvinnors inträde på arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undanträngnings-effekter av lönestöd bör utredas och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en proportionalitetsprincip avseende strejkrätten och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tiden mellan varsel och strejk bör förlängas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att ha ett jobb och egen försörjning ökar människors frihet. Kvinnors självständighet både gentemot samhället och gentemot sin partner ökar med en egen lön. Varje människa har ett ansvar att försörja sig själv. Det ska alltid löna sig att arbeta. Sverige drar nytta av en stark högkonjunktur. Samtidigt blir arbetsmarknaden i Sverige alltmer tudelad. En ny arbetslöshet växer fram där många inte lyckas etablera sig på arbetsmarknaden. Nästan 300 000 människor befinner sig i vad Arbetsförmedlingen kallar för en *utsatt ställning*. Trots att arbetslösheten har sjunkit generellt har den här gruppen inte fått det enklare att få ett jobb (prop. 2018/19:1). Tiotusentals människor syns inte ens i statistiken då de ännu inte fått uppehållstillstånd. Samtidigt har många arbetsgivare svårt att hitta rätt personal. Det är uppenbart att inte tillräckligt görs för att skapa möjligheter och dynamik för svenska företag att anställa fler människor och för att fler ska komma i jobb. Vi behöver skapa fler vägar in på arbetsmarknaden, möjliggöra för människor att byta arbetsinriktning under livets gång och underlätta för fler människor med drömmar att förverkliga dem i Liberalernas Sverige.

Vår arbetsmarknad måste öppnas upp för fler annars riskerar generationer att hamna i utanförskap. Människor med låg utbildning och svag förankring i det svenska samhället måste få realistiska chanser att få jobb. De som är nya i Sverige behöver lära sig svenska och få möjlighet till utbildning men många kommer inte vilja sitta i skolbänken och ta igen en utbildning de aldrig fick som barn. Lyckas vi inte hjälpa utsatta grupper in på arbetsmarknaden ens i en högkonjunktur är risken överhängande att alltför många människor cementeras fast i ett livslångt bidragsberoende.

Nyanlända med låg utbildning är en grupp som behöver särskilt fokus. Det tar alldeles för lång tid för nyanlända, framförallt nyanlända kvinnor, att etablera sig på arbetsmarknaden. Utrikesfödda som har vistats i Sverige i över sju år med en låg utbildningsnivå har i genomsnitt en sysselsättningsgrad på under femtio procent. Liberalerna är djupt oroade över att regeringen inte vidtar de nödvändiga reformer som krävs för att fler utrikes födda ska komma i jobb och få en egen försörjning. Konjunkturinstitutet, EU-kommissionen, OECD, IMF och Finanspolitiska rådet har alla pekat på att de höga ingångslönerna i Sverige försvårar integrationen. Regeringen förordar istället ett omfattande bidragssystem med dyra arbetsmarknadsprogram som stryker jobbmöjligheter och tillväxt. För att öppna upp möjligheterna för fler nyanlända att få jobb behövs fler åtgärder vilka presenteras närmare i Liberalernas särskilda motion om integration samt i Liberalernas budgetmotion.

Ingen ska hållas tillbaka av fördomar och diskriminering men dessvärre möts många nyanlända av både direkt och indirekt diskriminering bland annat på arbetsmarknaden. Att nyanlända har svårare att få jobb på svensk arbetsmarknad handlar inte bara om bristande kunskaper i svenska och utbildningsbakgrund utan också om diskriminering eller fördomar. Liberalerna behandlar den frågan samt arbetsmiljöproblem till följd av diskriminering i partiets arbetsmiljömotion.

Vi liberaler vill ge alla människor möjligheter att få ett jobb och egen försörjning. Det räcker inte att strö pengar på ineffektiva arbetsmarknadsprogram. Vad som behövs är riktiga jobb som genererar skatteintäkter och som gör det möjligt för människor att få en egen lön att leva på. För att nå dit behövs fler riktiga jobb och lägre trösklar in på arbetsmarknaden. Dessutom måste det bli billigare och enklare att anställa. Vi vill se en rad förslag för en mer dynamisk arbetsmarknad med incitament för arbetsgivare att anställa och drivkrafter för arbetssökande att få jobb.

Vi utgår ifrån varje människas potential och egna ansvar. Samhällets förväntningar ska vara tydliga och varje människa ska ges de verktyg som behövs för att kunna försörja sig själv. Politiken ska skapa möjligheter och incitament istället för bidragsberoende och grusade drömmar. I Liberalernas Sverige ska varje arbetad timme löna sig. Flit och strävsamhet ska inte bestraffas – det ska premieras.

En ny anställningsform – inträdesjobb

Vi har länge sett behovet av en ny anställningsform riktad åt personer som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden, som unga utan gymnasieexamen och nyanlända. Liberalerna har därför med övriga allianspartier presenterat förslag om inträdesjobb som gör det både billigare och enklare att anställa. Inträdesjobb riktar sig mot nyanlända, under de fem första åren i Sverige, samt ungdomar upp till 23 år utan fullständig gymnasieutbildning. Lönen uppgår till 70 procent av rådande ingångslön i branschen, upp till ett tak om 21 000 kronor i bruttolön per månad. 30 procent av arbetstiden anses därmed gå till utbildning eller att lära sig arbetet. Arbetstagaren omfattas av LAS och under de två första åren har den anställde ett arbetsrättsligt skydd motsvarande en provanställning, som därefter övergår till en tillsvidareanställning. För att sänka kostnaderna för att anställa slopas arbetsgivaravgiften i tre år.

Inträdesjobb är en ny anställningsform och inget arbetsmarknadsprogram. Problemet med flertalet arbetsmarknadsprogram är deras komplexitet. Arbetsgivaren måste känna till regelverket, gå via Arbetsförmedlingen och få godkännande av de lokala parterna. Med en ny anställningsform minimerar vi den administrativa bördan för arbetsgivaren vilket leder till att fler vill anställa och att fler människor därmed får ett första jobb att gå till. Liberalerna yrkar att inträdesjobben införs nästkommande år – för det yrkandet se Liberalernas budgetmotion för 2019.

Låt fler RUT-tjänster växa fram

Vi behöver fler jobb utan förkunskapskrav, därför är RUT-reformen ett billigt komplement till inträdesjobben. RUT-avdraget infördes 2007 och har växt snabbt, från drygt 100 000 användare 2009 till mer än 700 000 användare 2016. Sen dess har RUT skapat 30 000 nya jobbtillfällen, 75 % av dessa har gått till människor som kommer från arbetslöshet, flertalet utrikesfödda kvinnor. Det finns idag över 10 000 RUT-nischade företag; majoriteten av dessa drivs av kvinnor jämförelsevis med resten av näringslivet där det endast är 30 % kvinnor. Vi vill utveckla RUT-reformen som bidragit till att framförallt utrikesfödda kvinnor fått jobb med egen lön. Liberalerna vill bredda RUT-avdraget till fler tjänster och tredubbla taket. Samtidigt vill vi se över införandet av ett bredare HEM-avdrag för personer över 70 år, där fler eller alla enklare tjänster i hemmet berättigar till skattereduktion. Liberalerna yrkar på en utbyggnad av RUT i *partiets höstbudget för 2019*.

Lägg ner Arbetsförmedlingen

Regeringen spenderar på ett oansvarigt sätt skattebetalarnas pengar genom olika arbetsmarknadsåtgärder. Arbetsförmedlingen har redan i dag en omsättning på över 80 miljarder kronor, vilket motsvarar ungefär 8 procent av de samlade utgifterna i

statsbudgeten. Riksrevisionen har vid ett flertal tillfällen poängterat att Arbetsförmedlingen behöver effektiviseras samt att myndigheten inte gör en kritisk avvägning av ifall insatsen är värd kostnaden. Liberalerna anser att Arbetsförmedlingen måste läggas ner i sin nuvarande form. Fokus för en statlig arbetsmarknadsaktör måste skifta. Människor som står långt ifrån arbetsmarknaden, som personer med funktionsnedsättning, unga utan gymnasiebetyg och nyanlända, måste prioriteras och ska få ökat stöd för att få in en fot på svensk arbetsmarknad. Särskilt utrikesfödda kvinnor måste tidigt få stöd för att komma i jobb. Därför behövs en ny myndighet vars syfte måste vara att bli smalare men mycket skarpare i sitt stöd för dem som behöver det allra mest. Den nya myndigheten måste dessutom bli konkurrensutsatt av privata aktörer för att förbättra matchningen och minska kostnaden för insatserna. Även aktörer inom civilsamhället och kommuner behöver inkluderas på ett fördjupat sätt för att förmedla fler jobb, vilket vi har sett i exempelvis Australien och Kanada. För att åstadkomma det paradigmskiftet yrkar Liberalerna på skarpa omfördelningar i anslagen till Arbetsförmedlingen i *partiets höstbudget för 2019, se därför budgetmotionen för Liberalernas förslag på hur en ny myndighet ska se ut.*

Det ska alltid löna sig att arbeta

Liberalerna anser att det alltid ska löna sig att anstränga sig. Det ska alltid löna sig att utbilda sig, det ska alltid löna sig att arbeta några extra timmar och det måste alltid löna sig att gå från bidrag till arbete. Hur vi formar ett skattesystem är därför extremt viktigt för vilken arbetsmarknadspolitik Sverige ska föra. Det är viktigt för vilka klassresor vi vill möjliggöra och vilka drömmar som ska kunna gå att uppfylla. Det är mot den bakgrunden som Liberalerna vill genomföra en bred skattereform som sänker skatt på arbete och premierar arbetslinjen. Vi vill ge incitament att lämna försörjningsstöd för arbete och ökad stimulans för utbildning. Detta presenteras närmare i *Liberalernas budgetmotion.*

Fler arbetstillfällen kräver bättre företagarvillkor

Liberalerna vill att det ska löna sig att driva företag och ta risker. Växande företag betyder fler jobb, högre tillväxt och ökade skatteintäkter, vilket finansierar vår gemensamma välfärd. Sverige ska uppmuntra entreprenörer och företagare genom ett bra företagsklimat, konkurrenskraftiga skatteregler och väl fungerande finansiella marknader. Vill vi att Sverige ska kunna sänka arbetslösheten behöver vi börja med konkurrenskraftiga villkor för landets företag. 96 % av alla Sveriges företag har färre än tio anställda – i ett flertal branscher och regioner är det nödvändigt att starta ett enmansföretag för att få ett arbetstillfälle. Sverige behöver tänka om för att göra deras arbete enklare. Parallellt ser vi hur den rödgröna regeringen har ökat regelverket för småföretagare samt verkat för att omöjliggöra för privata aktörer i välfärden. Det skulle slå hårt, inte bara mot Sveriges välfärdsbrukare utan också mot landets kvinnliga företagare som driver flertalet företag i välfärden. Detta presenteras närmare i Liberalernas budgetmotion samt i Liberalernas motion om fri företagsamhet.

Att få arbeta på lika villkor

Att få delta på arbetsmarknaden i den mån det är möjligt är en otroligt viktig del i Liberalernas arbetsmarknadspolitik. Funktionsfrågor är en hjärtefråga för oss, så även inom arbetsmarknadspolitiken. Idag finns det en mängd stöd och insatser för att underlätta för personer med funktionsnedsättning på arbetsmarknaden. Insatserna behöver bli färre och mer flexibla och ansvaret samlas hos den nya myndigheten. Stöd i form av supported employment/SIUS bör särskilt prioriteras. Samhall ska tydligt vara till för dem som på grund av funktionsnedsättning står långt från arbetsmarknaden. Vi skriver mer om detta i vår *funktionshindersmotion samt i partiets höstbudgetmotion*.

Sverige behöver fler riktigt svåra jobb

Sverige är ett litet högteknologiskt land där vi konkurrerar globalt med vår kunskap och kompetens. Sverige måste vara ett land där varje individ kan förverkliga sina drömmar samt ett land dit det går att söka sig för att starta sin resa genom jobb, utbildning och företagande. Sverige ska erbjuda fler jobbtillfällen utan förkunskapskrav för människor som inte vill vidareutbilda sig, för att det är humant och ökar individens valmöjligheter. Men Sverige behöver samtidigt öka antalet jobbsökande och jobb som kräver höga kunskapskrav. Vi behöver därför, utöver konkurrenskraftiga företagarvillkor och skatteregler, ha ett utbildningsväsende i världsklass samt en integration som tar vara på varje individs kompetens och potential. Det måste vara enklare för högutbildade människor att ta sig till Sverige och det måste premieras att bli högutbildad i Sverige. Detta presenteras närmare i *Liberalernas integrationsmotion, skolmotion samt i höstbudgeten för 2019*.

Jobba längre om du vill

Sverige har idag en stor kompetensbrist inom flertalet yrken. Vi behöver därför se till att årsrika arbetstagare som vill och har möjlighet använder sin ovärderliga kompetens för att hjälpa Sveriges kompetens- och välfärdsutmaningar. Sveriges äldre behöver bli brobyggare till nyanlända på arbetsplatser där viktig kompetens behöver slå rot och sprida sig. Deras värdefulla arbetslivserfarenheter kommer betyda enormt mycket för generationsväxlingen och integrationen.

Svensk arbetsrätt begränsar idag människors frihet att jobba långt upp i åldrarna. Efter att pensionsåldern höjs kommer årsrika arbetstagare ha rätt att vara kvar i sin anställning till 69 års ålder men därefter finns regler som gör det svårare istället för enklare att jobba högre upp i åldern. Vi menar att ålder är en siffra och ett dåligt mått på människors förmågor, både på arbetsmarknaden och i samhället. Äldre människors kunskap, kompetens och erfarenhet måste tas bättre tillvara i arbetslivet. Åldersgränsen för hur länge individen har rätt att vara kvar på arbetet bör därför i ett första steg höjas från 69 år till 71 år. Fördomar och diskriminering måste bekämpas. Se därför Liberalernas motion mot ålderism.

Regler och avtal som hindrar äldre från att arbeta om de vill bör ses över. Människor måste belönas för att de vill arbeta mer – inte bestraffas. Vi har därför också i vår budgetmotion yrkat på att ge incitament att jobba högre upp i åldern med skattelättnader. Det behöver dessutom kompletteras med möjligheter för ständiga kunskapsdepåer. Vill vi uppmuntra det livslånga lärandet måste det finnas fler möjligheter till

kompetensutveckling under arbetslivets gång. Därför vill Liberalerna utreda hur vi kan få fler arbetsgivare att vilja investera i sin personal. Detta beskrivs närmare i Liberalernas motion om kompetensutveckling.

Liberalisera arbetsrätten

Svensk arbetsrätt är i ett internationellt perspektiv väldigt stark och ger arbetstagare trygghet på arbetsmarknaden. Samtidigt leder reglerna till en tudelad och stelbent arbetsmarknad. Sverige är ett av de länder inom OECD där den arbetsrättsliga skillnaden mellan de som har en fast anställning och de som har tillfällig anställning är allra störst. På sikt behöver skillnaden mellan anställningsformerna minska för att steget mellan en tillfällig och fast anställning inte behöver vara så stort som det är idag. Svensk arbetsmarknad gör skillnad på om du jobbar på en arbetsplats som har kollektivavtal eller inte. Svensk arbetsmarknad gör skillnad på hur gammal du är och hur länge du har jobbat istället för kompetens. Liberalerna anser att arbetsrätten behöver moderniseras.

Som ett första steg behöver turordningsreglerna förändras. Dagens turordningsregler avgör i vilken ordning arbetstagare kan sägas upp baserat på hur länge de har varit anställda. Det motverkar äldre arbetstagare som vill byta arbete då de helt plötsligt hamnar längst ned i turordningen, i händelse av uppsägning. Det motverkar även yngre, nyanlända och nyexaminerade studenter som vill få ett första arbete. Det skapar en stelbent arbetsmarknad där kompetens inte premieras eller uppmuntras. Regelverket möjliggör för små företag med högst tio anställda att undanta två personer som innehar nyckelpositioner från turordningslistan. Vi anser att undantaget behöver utökas till att omfatta fem personer för företag upp till 49 anställda. Det möjliggör större frihet och flexibilitet för företag att behålla kompetent personal vid uppsägning. Turordningen ska dessutom, enligt Liberalerna, avgöras baserat på kompetens – inte anställningstid. Kompetensnivåerna ska vara mätbara och ej godtyckliga. Det kan exempelvis handla om utbildningsnivå, utdelning och kundnöjdhet. Exakt hur kompetens kan mätas behöver preciseras närmare i en utredning för att det inte ska beivras.

Liberalerna vill skapa fler vägar in till arbete. För att fler företag ska våga testa på oprövad arbetskraft behöver vi skapa olika former av incitament som minimerar risken för arbetsgivarna. Ett steg i den riktningen är att förlänga provanställningstiden från sex månader till tolv. Avtalet mellan parterna kan fortfarande ändras via avtal till längre alternativ kortare provperiod. Genom att normera tolv månader ger vi företag ytterligare incitament att anställa och arbetstagare längre tid att visa vad de går för.

För arbetstagare i företag som tillhandahåller tjänster tillfälligt i ett annat EU-land finns särskilda regler i utstationeringsdirektivet som genomförts i svensk rätt genom utstationeringslagen. Utstationeringslagen föreskriver att svenska fackföreningar har rätt att vidta stridsåtgärder för att driva igenom minimivillkor i centrala branschavtal inom vissa områden, den s.k. hårda kärnan, vilket exempelvis avser lön, arbetstid och arbetsmiljö. Förra året genomförde regeringen nya regler i utstationeringslagen. Det är numer möjligt att vidta stridsåtgärder för att uppnå ett särskilt kollektivavtal för utstationerade arbetstagare. Detta gäller oavsett om den utstationerande arbetsgivaren kan bevisa att de villkor som arbetstagarna har är minst lika förmånliga som minimivillkoren i det svenska branschavtalet. Liberalerna anser liksom flertalet remissinstanser att de nya reglerna är för långtgående. En utstationerande arbetsgivare kan numer inte freda sig mot stridsåtgärder – oavsett hur bra arbetsvillkor arbetstagarna har. Det

innebär att det blir mindre attraktivt för företag från andra länder att komma hit och hämmar därmed den fria rörligheten. I ett läge där Sverige har ett stort behov av arbetskraft i byggsektorn, men även andra sektorer, kan det vara direkt skadligt för Sverige. De nya reglerna är dessutom med stor sannolikhet oförenliga med EU-rättens principer om proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Därför anser vi att det tidigare regelverket, så kallat *lex Laval*, bör återinföras.

Förenkla lönestöden

Nystartsjobb är ett av få lönestöd som är ändamålsenligt. Enligt RUT dnr 2018:1324 är nystartsjobb det enda anställningsstödet där det offentliga i slutändan får tillbaka mer resurser än vad det kostar. Samtidigt är det ett framgångsrikt program där fler än 30 000 sysselsätts och har bättre förutsättningar än andra lönestöd att få reguljär anställning efteråt. Vi vill därför utveckla nystartsjobben och avskaffa andra lönestöd vilket presenteras närmare i *Liberalernas budgetmotion*. Vidare har Liberalerna i *partiets budgetmotion* beräknat för att nyanlända kvinnor, vilka har en betydligt lägre sysselsättning än motsvarande män, ska beredas ytterligare 5 000 nystartsjobb. Det är möjligt ifall vi gör nystartsjobb enklare att tillämpa och tillför rätt incitament och resurser.

Utöver nystartsjobb är yrkesintroduktionsanställning en anställningsform som Liberalerna ser ljust på; deltagaren får både prova på ett arbete samt utbilda sig till det. Tyvärr är reglerna alltför omfattande för att få tillämpa anställningsstödet. Företag som vill anställa med hjälp av yrkesintroduktionsanställningar måste ha ”ett centralt kollektivavtal om yrkesintroduktion, eller ett hängavtal till ett sådant kollektivavtal”. Företag som vill anställa med hjälp av nystartsjobb behöver ha ”krav på kollektivavtal eller lön och förmåner som i väsentliga delar är lika med kollektivavtal i branschen”. Det är givetvis åtråvärt att arbetsgivare ger sina anställda bra anställningsvillkor men det får inte leda till att vissa arbetsgivare sållas ut vilket leder till att flertalet arbetssökande inte får ta del av anställningsstödet. Idag finns det endast ungefär 700 yrkesintroduktionsanställningar. Det är en följd av överbyråkratisering av anställningsstöden. Det gynnar varken arbetssökande eller samhället. Vi behöver enklare och rakare lönestöd så att arbetssökande som behöver hjälp även kan anställas vid småföretag.

I Sverige finns det ca 790 000 egenföretagare. Egenföretagare har sällan nytta av kollektivavtal, eftersom företagaren knappast kan teckna kollektivavtal med sig själv. Varför ska en egenföretagare som driver sitt företag själv, exempelvis som skomakare, stängas ute från möjligheten att anställa någon via yrkesintroduktionsanställning? Flertalet egenföretagare skulle behöva ett par extra händer – då behövs enklare regler och mindre byråkrati.

Även när det gäller företag med anställda blir konsekvenserna problematiska. I kategorin småföretag (1–49 anställda) är antalet företag 270 000. Fyra av fem jobb i Sverige skapas i dessa företag. Av dessa saknar 60 % kollektivavtal. Att utestänga 162 000 företag från yrkesintroduktionsanställningar är kontraproduktivt. Liberalerna vill därför att krav på kollektivavtal eller motsvarande krav måste ses över för att öppna upp för fler företag att anställa. Samtidigt behöver regelbördan och kontakten med myndigheter minska. Men det får inte resultera i att fler aktörer fuskar med anställningsformerna. Det bör därför utredas hur det kan bli enklare att tillämpa nystartsjobb och yrkesintroduktionsanställning samtidigt som sanktioner gentemot fuskare och aktörer som missbrukar anställningsstöden blir kraftigare.

Idag överutnyttjas tyvärr anställningsstöd som är alldeles för lukrativa för arbetsgivare. Det finns idag ungefär 15 000 personer i extratjänster som kostar samhället ungefär 300 000 kronor per insats och år. Tyvärr leder väldigt få av dessa insatser till riktiga jobb. Endast några få procentenheter lämnar extratjänsterna för ett riktigt jobb vilket innebär en kostnad på ungefär 30 miljoner kronor per skapat jobb. Det innebär ett slöseri med skattebetalarnas pengar och deltagarens tid och förmodligen undanträngningseffekter för riktiga jobb. Jämför med exempelvis yrkesintroduktionsanställning som kostar samhället cirka 86 000 kronor per person och år där arbetstagaren dessutom får utbilda sig under insatsens gång. Arbetsförmedlingen, alternativt den nya myndigheten efter Arbetsförmedlingen, bör därför få i uppdrag att utreda i vilken omfattning dagens anställningsstöd tränger ut riktiga jobb. Liberalerna yrkar på att reducera de lönestöd som är alldeles för dyra och ineffektiva i partiets höstbudget för 2019.

Liberalisera den svenska modellen

De senaste åren har strejker och hot om strejk tillåtit att lamslå delar av svensk ekonomi. Samhällsekonomiskt skadliga strejker som annars löses av arbetsmarknadens parter är nu ett vanligare inslag än tidigare. Hamnstrejken i Göteborg är ett ständigt hot med betydande kostnader för svensk del. I Göteborgs hamn har det resulterat i att det konkurrerande fackförbundet med små medel kan sabotera stora delar av Västsveriges hamnverksamhet. Genom blockader och punktstrejker skadar det konkurrerande fackförbundet förtroendet för verksamheten i Göteborgs hamn. Stora företag har flyttat sina leveranser från hamnen och vissa företag har till och med fått lägga ned till följd av konflikten. Vart fjärde företag i Göteborg har drabbats av strejkerna och oförutsägbarheten. Regeringen har nu sett över regelverket med arbetsmarknadens parter för att stridsåtgärder inte får riktas mot en part som redan är bunden av kollektivavtal. Det är en lucka i arbetsrätten som nu äntligen täpps igen. Men tyvärr är inte åtgärderna tillräckligt långt gångna för att hantera grundproblemet på svensk arbetsmarknad.

Liberalerna värnar om den svenska modellen där parterna löser konflikter och förhandlar om löner. Men det har blivit uppenbart att den svenska modellen behöver liberaliseras ifall den fortfarande ska vara slagkraftig.

Vi vill att det ska införas en så kallad proportionalitetsprincip, vilket innebär att det måste finnas en rimlig proportion mellan mål och tillgripna medel i en konflikt. I flera länder, som Danmark och Norge, ställs det vidare krav på att det finns ett tydligt samband eller en intressegemenskap mellan primär- och sekundäråtgärd. En proportionalitetsprincip minskar risken för att tredje part lider skada. Bedömning om proportionalitet och huruvida intressegemenskap föreligger bör i det enskilda fallet göras av Arbetsdomstolen. Vi förväntar oss att antalet fall i Arbetsdomstolen ökar till följd av en proportionalitetsprincip varför vi avsätter ytterligare resurser till domstolen i Liberalernas höstbudget.

Att konfliktreglerna inte används på fel sätt är också viktigt för mindre företag. Det finns flera talande exempel på när små företag har satts i blockad trots att de erbjuder rimliga villkor när det till exempel gäller lön och arbetstid och när ingen anställd heller efterfrågat det aktuella kollektivavtalet. I samband med en översyn av konfliktreglerna bör även praxis kring konflikterna riktade mot mindre företag utredas. Ett grundläggande krav bör vara att stridsåtgärder enbart kan riktas mot arbetsgivare där det relevanta fackförbundet har minst en medlem. Vidare bör perioden mellan varsel och stridsåtgärd utvidgas för att minimera stridsåtgärdens verkan.

Jan Björklund (L)

Gulan Avci (L)

Tina Acketoft (L)

Juno Blom (L)

Bengt Eliasson (L)

Helena Gellerman (L)

Robert Hannah (L)

Lina Nordquist (L)

Johan Pehrson (L)

Arman Teimouri (L)

Allan Widman (L)

Maria Nilsson (L)

Maria Arnholm (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Joar Forssell (L)

Roger Haddad (L)

Fredrik Malm (L)

Christer Nylander (L)

Mats Persson (L)

Barbro Westerholm (L)